

9.55 – 10.00 Konferencijos atidarymas. Sveikinimo žodis

Literatūra

Moderuoja Marijus Gailius

10.00 – 10.25

Ugnė Žemaitytė (Semiotika, II kursas)

Šiuolaikinės išpažintinės poezijos formos Giedrės Kazlauskaitės kūryboje

Kritikai pabrėžia šiuolaikinės lietuvių poezijos išpažintinį pobūdį. Nors tradiciškai išpažintinė lietuvių poezija tapatinama su XX a. pirmojoje pusėje vyravusia neoromantine tradicija, pastaruoju metu šiuolaikinė išpažintinė poezija kritikų labiau siejama su XX a. 6–7 dešimtmečiais JAV vyravusia amerikietiškosios išpažintinės lyrikos tradicija; nors ne dažnai, šiuolaikinė išpažintinė lyrika taip pat priskiriama ir metamodernizmui, arba naujam nuoširdumui. Pranešime pristatomas tyrimas, analizuojantis Giedrės Kazlauskaitės poezijos galimas sąsajas su metamodernistine paradigma. Eilėraščių analizė atskleidžia ne tik naujas išpažintinės lyrikos formas, bet ir sąsajas su tradicija.

10.25 – 10.50

Marija Rinkevičiūtė (Intermedialiosios literatūros studijos, II kursas)

Sapno estetika Djunos Barnes romane „Nakties miškas“ („Nightwood“)

Djunos Barnes romanas *Nightwood* (1936) modernistinės literatūros lauke išsiskiria prozos poetiškumu ir eksperimentine naratyvo struktūra. Naktis čia – ne tik laiko tarpsnis, bet ir įkūnyta patirtis, o sapnas veikia ne tik kaip miegančios sąmonės būseną, bet ir kaip visą pasakojimą užvaldanti struktūra. Pranešime pirmiausia bus brėžiama skirtis tarp sapno poetikos, grindžiamos literatūrinių elementų naudojimu, ir sapno estetikos, paremtos kūniška patirtimi, kurią aiškinti leidžia Maurice Merleau-Ponty fenomenologija. Tyrimas struktūruojamas pagal pagrindinius sapno estetikos bruožus: fragmentišką ir asociatyvų rišlumą; daugiabalsiškumą ir (inter)subjektyvumą; deformaciją ir ribų išnykimą bei sapno fenomenologiją – kūną, balansuojantį tarp budrumo ir miego. Nagrinėjant ašinę romano tikrovės ir sapno santykio problemą, analizė atvers naujas interpretacijos galimybes, leidžiančias pažvelgti

	<p>į <i>Nightwood</i> kaip į tekstą, kuris ne tik perteikia sapną, bet ir pats veikia kaip sapno patirties erdvė.</p>
<p>10.50 – 11.15</p>	<p>Eliza Paula Graudiņa (Intermedialios literatūros studijos, II kursas)</p> <p>Tarp žodžio ir vaizdo: haiku principo paieškos grafiniame romane „Sibiro haiku“</p> <p>Grafinių romanų žanras Lietuvoje ir Latvijoje vis dar yra palyginti naujas ir mažai tyrinėtas. Todėl Jurgos Vilės ir Linos Itagaki 2017 m. išleistas grafinis romanas Sibiro haiku, kuriame per trylikamečio Algio prizmę subtiliai atskleidžiama tremties į Sibirą tema, atveria naujas perspektyvas gilintis į šios medijų atžvilgiu ypatingos žanrinės formos unikalumą. Kūriniui pavadinimu tarsi priskiriama haiku poetika, tačiau jo struktūra ir raiškos priemonės nesilaiko tradicinių haiku bruožų – tiek dėl apimties, tiek dėl retrospektyvumo ir intertekstualumo. Todėl kyla klausimas, kaip haiku principas vis dėlto realizuojamas. Atsakymo ieškoma analizuojant vizualinių kodų kaitą kūrinyje: kaip ranka rašyti tekstai, piešiniai, laiškai, skirtingų spalvų puslapiai ir kiti elementai kuria pasakojimą ir prisideda prie traumos naratyvo atskleidimo. Tyrimas siekia išsiaiškinti, kaip šios daugiasluoksnės pasakojimo strategijos ne tik padeda perteikti istoriją, sukurti emocinį poveikį skaitytojui, bet ir realizuoti haiku principą.</p>
<p>11.15 – 11.30</p>	<p>Jokūbas Kodoras (Intermedialios literatūros studijos, II kursas)</p> <p>Gyvūnai Pajtimo Statovci kūryboje</p> <p>Pajtimas Statovci – albanų kilmės suomių rašytojas. Pastaraisiais metais jo kūriniai susilaukia vis daugiau dėmesio ne tik šioje šalyje, bet ir tarptautiniu mastu. Jis yra gavęs aukščiausią literatūros apdovanojimą – „Finlandia“ premiją – du kartus: 2019 m. už romaną „Bolla“ (pavadinimas reiškia albanų tautosakos gyvatę milžinę) ir 2024 m. už naujausią kūrinį „Karvė gimdo naktį“ (suom. <i>Lehmä synnyttää yöllä</i>).</p> <p>Nepaisant jo kylančio žinomumo tiek Suomijoje, tiek kitose užsienio šalyse, jo darbai nėra susilaukę plataus akademinio dėmesio. Todėl šiame darbe tyrinėjami literatūrinių gyvūnų įvaizdžius trijuose jo romanuose: „Mano katinas Jugoslavija“ (<i>Kissani Jugoslavia</i>, 2014 m.), „Tiranos širdis“ (<i>Tiranan sydän</i>, 2016 m.) ir „Bolla“ (2019 m.). Pasinaudodamas gyvūnų studijų (<i>Animal Studies</i>) teorinėmis</p>

	prielaidomis bei zoopoetikos (<i>Zoopoetics</i>) metodologiniais įrankiais, savo darbe sieksiu iškelti gyvūnų įvaizdžių problematiką bei jų įprasminimus jo tekstuose.
11.30 – 11.50 – kavos pertrauka	
<i>Kinas, teatras ir stebuklai</i> Moderuoja Marija Rinkevičiūtė	
11.50 – 12.15	<p>Justina Beniušytė (Literatūros antropologija ir kultūra, II kursas)</p> <p>Žaidžiamà ir gyvenama tikrovė Charlie Kaufmano filme „I'm Thinking of Ending Things“ („Galvoju viską pabaigti“)</p> <p>Magistriniame darbe brėžiama skirtis tarp gyvenamos ir žaidžiamos tikrovės patirčių struktūrų, remiantis H. G. Gadamerio hermeneutinės teorijos samprata. Kaufmano filme atpažįstamos abiejų šių tikrovių raiškos, sulietos į daugialypį darinį. Darbo tikslas yra atskirti gyvenamos ir žaidžiamos tikrovės artikuliacijas filme ir atskleisti, kaip jos sąveikauja. To siekiama pirmiausiai pasitelkiant jas suvokiančių subjektų intencionalumo ir intersubjektyvaus žiūrovo tapatinimosi su jais modelį. Jo veikimo būdui nustatyti, įvedami egzistencinės kino fenomenologijos tyrėjų V. Sobchack ir J. P. Meunier teoriniai įrankiai. Taip pat nurodoma, kokiomis kinematografinės kalbos priemonėmis skirtingos tikrovės save vaizduoja ir kokie būdingi joms dėmenys yra išryškunami. Nubrėžus šias skirtis, išryškėja filmo pasakojimo dvilypumas, atskleidžiantis jame keliamą egzistencinę problemą. Ji atsiranda tuomet, kai individo vaizduotės žaidžiama ir jo kasdienė gyvenama tikrovė viena kitą užkloja taip, kad šios tampa neatsiejamos, kaip vaizduojama filme. Pranešime bus skaitomas analitinis filmo prologo aprašymas, glaustai supažindinantis su kūrinio struktūra ir toliau darbe atliekamais jos pjūviais.</p>
12.15 – 12.40	<p>Kristina Alsytė (Semiotika, II kursas)</p> <p>Intertekstualumas kine: Paolo Sorrentino filmo „Partenopè“ analizė</p> <p>Pranešime pristatoma italų režisieriaus Paolo Sorrentino naujausio filmo, pavadinimu „Partenopè“ (2024), intertekstinė analizė. Aptariamam filmui būdingas kultūros kodų konfliktas kartu su persipinančiomis nuorodomis į mitologiją ir religiją, dailės, literatūros</p>

	<p>ir muzikinius kūrinis skatina poreikį interpretuoti kūrinys aktualizuojamą grožio idėją, o taip pat padeda perteikti specifinę jo sampratą, siejamą su egzodu. Būdingas nuorodų sistemiškumas čia veikia kaip vidinė logika, organizuojanti kūrinio reikšmę, t. y. siūlanti suvokėjui platų interpretacinių sprendimų ratą ir tuo pat metu užkertanti kelią atsitiktinėms interpretacijoms.</p>
<p>12.40 – 13.05</p>	<p>Aistė Žurauskaitė (Intermedialios literatūros studijos, II kursas)</p> <p><i>Prievartos estetika šiuolaikinėje lietuvių dramoje</i></p> <p>Pranešime bus pristatomas magistrinio darbo tyrimas. Aptariama dramaturgės Teklės Kavtaradzės pjesė ir režisierės Lauros Kutkaitės spektaklis <i>Sirenų tyla</i> (2022) bei Anna Smolar ir Michal Buszewicz pjesė ir spektaklis <i>Sulėtintai</i> (2019).</p> <p>Kokia yra prievartos raišką, kaip ji vaizduojama, koks tokiose aplinkybėse kuriamas santykis su žiūrovu ir kokią reikšmę gali kurti šie įvairūs dramų sprendimai – tai yra pamatiniai klausimai magistro darbe, kuriuos norima artikuliuoti ir pranešime. Pristatoma ir pasirinkta prievartos estetikos perspektyva, jos problemiškumas, bet ir aktualumas. Taip pat apsvarstomas ir probleminamas smurto estetikos diskursas ir prievartos reiškinių vieta jame.</p>
<p>13.05 – 13.30</p>	<p>Viltė Stukaitė (Intermedialios literatūros studijos, II kursas)</p> <p><i>Ankstyvųjų unitų stebuklų knygų transformacijos: stebuklų patirčių liudijimų kaita Teodosijaus Boroviko „Historia abo powieść zgodliwa...“ leidimuose</i></p> <p>Mergelės Marijos įvykdytų stebuklų knygos, vadinamos marialėmis, Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo Baroko epochos reiškinys. Nors šis hagiografinės literatūros žanras Vakarų Europoje yra aptinkamas dar XII a., tačiau pirmosios Dievo Motinos stebuklų knygos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje pasirodė tik XVII a. trečiajame dešimtmetyje. 1622 m. Vilniaus Jėzuitų Akademijos spaustuvėje buvo išleista pirmoji stebuklų knyga, dokumentuojanti prie Mergelės Marijos atvaizdo įvykusius stebuklus. Tai – unito, Bazilijonų ordino vienuolio Teodosijaus Boroviko parengta stebuklų knyga <i>Historia abo powieść zgodliwa przez pewne podanie ludzi wiary godnych o obrazie przeczystej Panny Mariey Zyrowickim cudotwornym...</i> (liet. Istorija arba tikras pasakojimas, paremtas patikimais tikinčiųjų liudijimais apie</p>

	<p>stebuklingą Žirovicų skaisčiausiosios Mergelės Marijos paveikslą...), formuojanti Žirovicų sanktuariumo, XVII a. pradžioje perduoto unitams, priklausymo Vakarų Bažnyčiai naratyvą. 1629 m. Vilniaus Bazilijonų spaustuvėje buvo išleistas antrasis, papildytas šios knygos leidimas, tęsęs unitiškųjų Žirovicų stebuklų knygų publikavimo tradiciją. Pranešime bus siekiama atskleisti pirmųjų unitų stebuklų knygų redagavimo istoriją. Gilinantis į naujų stebuklų liudijimų konfesinę specifiką bei pirmojoje stebuklų knygoje publikuotų patirčių redagavimą norima išsiaiškinti, kaip šių liudijimų transformacijos prisidėjo prie Žirovicų kaip unitiškosios šventovės sampratos įtvirtinimo.</p>
<p>13.30 – 13.50 – kavos pertrauka</p>	
<p><i>Vertimas</i> Moderuoja Aistė Žurauskaitė</p>	
<p>13.50 – 14.15</p>	<p>Marijus Gailius (Intermedialios literatūros studijos, II kursas)</p> <p>„Debesų atlaso“ intersemiotinis vertimas</p> <p>Darbo objektas – Davido Mitchello romanas „Debesų atlasas“ (<i>Cloud Atlas</i>, 2004) originalo kalba ir dvi romano variacijos: teksto vertimas į lietuvių kalbą (Jonušys, L., 2014) ir romano vertimas į kino kalbą to paties pavadinimo filme (Tykwer, T. ir Wachowskiai, 2012).</p> <p>Vadovaujantis Romano Jakobsono pasiūlytu intersemiotinio vertimo būdu, darbe atskleidžiama vertimo problema tarp trijų tekstų, dviejų medijų, dviejų kalbų. Nors „Debesų atlasas“ yra vienas, darbe nagrinėjami iš esmės trys skirtingi kūriniai. Intersemiotinis vertimas parodo, kodėl ne tik ekranizacija, bet ir vertimas į lietuvių kalbą ne tik gali būti, bet ir yra neišvengiamai perskaitytinas <i>kitaip</i> negu originalas, nes taikant intersemiotinio vertimo tipą praktiškai išryškėja kalbos skirtybės ir jos vartosenos ypatybės priklausomai nuo geografinio regiono, vietinės istorijos ir kultūros. Todėl tekstų analizė magistriniame darbe – tai yra vertimų vertimas arba originalo interpretacijų interpretacija – nuveda toli tarpdisciplininė linkme – iki kultūros istorijos, kalbos teorijos, šiuolaikinės kultūros kritikos.</p>
<p>14.15 – 14.40</p>	<p>Lauryna Martin Marin (Vertimas, II kursas)</p> <p><i>Dirbtinio intelekto priemonių taikymas vertime žodžiu</i></p>

	<p>Pastaraisiais metais dirbtinio intelekto (DI) pažanga kelia vis daugiau diskusijų apie tai, ar ateityje vertėjai žodžiu dar bus reikalingi. Šio tyrimo tikslas – įvertinti DI atliekamo vertimo žodžiu kokybę, analizuojant jo klaidas ir lyginant su žmogaus vertimu. Penki Europos Parlamento pranešimai anglų kalba buvo išversti žodžiu į lietuvių kalbą naudojant programą „ChatGPT“. Vertimai buvo vertinami pagal pritaikytą klaidų klasifikavimo sistemą, sukurtą remiantis MQM metrika ir ES institucijų vertėjų akreditacijos kriterijais.</p> <p>Rezultatai rodo, kad DI geba gana gerai perteikti pranešimo esmę, o kai kuriais atvejais net pranoksta žmogaus vertimą. Tačiau dažnai DI vertimų kokybė prasta. Tai būna dėl kelių priežasčių, tokių kaip pernelyg pažodinis vertimas, žodžių ar segmentų praleidimas ir kt., todėl iškraipoma pranešimo mintis, pakinta reikšmė. Skirtingai nei žmonės, DI negali akimirksniu persiorientuoti, kai pranešėjas pakeičia mintį, taip pat DI prastai susidoroja su konteksto niuansais. Be to, DI nesugeba paaiškinti savo sprendimų ir neturi žmogiškojo faktoriaus – gebėjimo suvokti emocijas, kalbinius niuansus ar kultūrinės subtilybes.</p> <p>Nors DI gali būti naudingas įrankis, jis vis dar nepakeičia profesionalių vertėjų, ypač ten, kur svarbus tikslumas, lankstumas ir kontekstinis supratimas.</p>
14.40 – 15.05	<p>Ana Novikaitė-Mikuckienė (Vertimas, II kursas)</p> <p><i>Fakultatyvusis implikavimas ir eksplikavimas Europos Parlamento narių kalbų sinchroniniame vertime iš lietuvių į anglų kalbą</i></p> <p>Implikavimas ir eksplikavimas – tai vertimo veiklos būdingi privalomieji (nulemti kalbų skirtumų) ar fakultatyvieji (nenulemti kalbų skirtumų) reiškiniai. Darbo objektas – fakultatyvusis implikavimas ir eksplikavimas Europos Parlamento (EP) narių kalbų sinchroniniame vertime iš lietuvių į anglų kalbą.</p> <p>Sinchroninio vertimo į gimtąją kalbą tyrimai rodo, kad vertėjai labiau linkę taikyti eksplikavimą nei implikavimą. Tyrimų analizuojant vertimą į užsienio kalbą (B kalbą) yra mažiau nei darbų, skirtų vertimui į gimtąją kalbą (A kalbą) analizuoti. Be to, daugiau dėmesio skiriama eksplikavimui kaip dažnesniam vertimo veiklos reiškiniui. Tam tikruose didelės apimties tyrimuose subjektais pasirenkami vertimo žodžiu</p>

programų studentai, ir tai apriboja galimybę pasiūlyti bendresnio pobūdžio išvadų.

Šiame darbe laikomasi Rytų Europos šalims labiau būdingo požiūrio, kad vertėjai žodžiu gali versti į B kalbą, nes jiems reikia mažiau pastangų tekstui suprasti, todėl daugiau dėmesio gali skirti performulavimui. Situacija (aiški auditorija ir vertimo tikslas) ir kontekstas (komitetuose aptariamose temose) taip pat gali turėti įtakos implikavimo ir eksplikavimo taikymui. Atitinkamai daroma prielaida, kad, skirtingai nei rodo kiti tyrimai, versdami į B kalbą Europos Parlamento komitetuose, profesionalūs vertėjai gali būti linkę labiau implikuoti nei eksplikuoti. Taip pat analizuojama, kokio pobūdžio fakultatyvųjų implikavimą ir eksplikavimą taiko profesionalūs vertėjai EP kontekste. Tai gali būti aktualu vertėjams, ketinantiems dirbti Europos Sąjungos institucijose.

Konferencijos uždarymas